

Valsts un Natura 2000 teritoriju līmeņa aizsardzības mērķu noteikšana abiniekiem un rāpuļiem

Dr. biol. Andris Čeirāns

Daugavpils Universitāte

Aizsardzības mērķu noteikšanas sugu aptvērums

Natura 2000 teritoriju mērķi:

Liels tritons – 27 teritorijas

Ugunskrupis – 5 teritorijas

Purva bruņurupucis – 2 teritorijas

Valsts līmeņa mērķi:

11 abinieku sugas (85%)

3 rāpuļu sugas (38%)

Abinieku un rāpuļu sugu grupas specifika

- ▼ Ietver sugas ar atšķirīgiem dzīves cikliem un izpētes metodēm
- ▼ Parasti nav saistības ar aizsargājamiem biotopiem
- ▼ Atslēgas dzīvotnes – vairošanās ūdenstilpes (abiniekiem), uz to izpēti balstīti populāciju novērtējumi
- ▼ Sauszemes izplatība un blīvums variē atkarībā no kamerāli vāji nosakāmiem faktoriem

Kādas bija galvenās grūtības?

- ▼ Dažādi datu veidi un kvalitātes līmeņi dažādiem periodiem
- ▼ Vēsturiskie (references perioda) dati – literatūras atradnes ar nepilnīgu pārklājumu un variablu kvalitāti
- ▼ Biotopu direktīvas periods – uz atradnēm balstīts kvadrātu tīkls
- ▼ Mūsdienu periods – monitoringa dati ar populāciju lieluma novērtējumiem

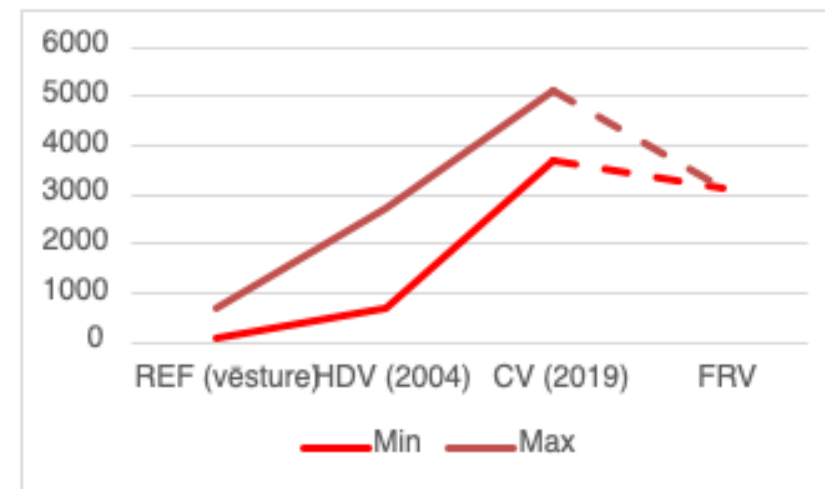
Pielietotie risinājumi mērķu noteikšanai

- ▼ Pašreizējie populāciju lieluma novērtējumi + trendu novērtējumi
- ▼ Trendi parastām sugām ar vājiem vēsturiskiem datiem: 2016-2022 monitoringa dati un eksperta viedoklis
- ▼ Trendi retām sugām ar publicētām atradnēm: balstīti uz izplatības izmaiņām (smilšu krupis, ugunskrupis, kokvarde, gludenā čūska)
- ▼ Populācijas ilgtspējas modelēšana (purva bruņurupucis)
- ▼ Nākotnē – monitoringa datu uzkrāšanās un zināšanu līmeņa pieaugums par optimāliem blīvumiem

Valsts līmeņa mērķa noteikšanas piemērs: sarkanvēdera ugunskrupis (*Bombina bombina*)

- ❖ Samērā labi vēsturiskie dati (publikācijas, disertācijas)
- ❖ Izplatības areāla un populācijas pieaugums
- ❖ Klimata izmaiņas tendence, nav aizsardzības pasākumu nopelns
- ❖ Areāla palielināšanās, jābūt uz blīvumu balstītam valsts līmeņa populācijas mērķim
- ❖ Mūsdienu blīvums 7.9-11.3 īp/km²

Natura 2000 teritoriju mērķu noteikšanas piemērs: sarkanvēdera ugunskrupis (*Bombina bombina*)

- ▼ 5 teritorijas
- ▼ Pašreizējās populācijas: ĪADT plāni un monitoringa dati, eksperta atzinumi
- ▼ Dzīvotnes lielums: potenciāli piemēroto ūdenstilpņu daudzums
- ▼ Blīvums: pēc vid. populācijas lieluma ūdenstilpēs un potenciāli piemērotu ūdenstilpņu skaita (0.06-10.00 īp/ha)
- ▼ Blīvuma pietiekamības novērtējums: salīdzinājums ar references parauglaukumu (Demene) – 0.15 īp/ha
- ▼ Iespējams novērtēt, cik jāizveido jaunas ūdenstilpes mērķa sasniegšanai

ES LIFE Programmas projekts
"Natura 2000 aizsargājamo teritoriju
pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija"
(LIFE19 IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature)

Paldies!

